

BLOOTSTELLINGEN AAN DE PIIGS (\$ MRD)

Land	Blootstelling	Europese banken	Duitse banken	Franse banken	Britse banken	Nederlandse banken
Griekenland	Overheid	52	23	15	3	
	Totaal	162	40	65	19	5,3
Ierland	Overheid	15	3	4	5	
	Totaal	534	159	56	194	17,9
Portugal	Overheid	32	8	8	2	
	Totaal	246	50	32	29	7,0
Spanje	Overheid	88	29	30	10	
	Totaal	774	224	176	138	82,4
Italië	Overheid	221	51	98	11	
	Totaal	999	216	472	100	48,5
PIG totaal	Overheid	100	34	27	10	
	Totaal	942	249	153	243	30,2
PIIGS totaal	Overheid	409	113	155	31	
	Totaal	2.715	689	801	480	161,1

De blootstelling betreft zowel directe claims (zoals een obligatiepositie) als indirecte claims (zoals garanties om een betaling te doen als een land in gebreke blijft) op de PIIGS-landen, ultimo 2010.

Bron: BIS Quarterly Review, June 2011 en Antwoord op Kamervragen van minister van Financiën De Jager, 22 juni.

zou voor banken een strop van 60 miljard Amerikaanse dollar betekenen. En dan zijn Spanje en Italië, waarvan kredietbeoordelaar Moody's onlangs overwoog om de kredietrating neerwaarts bij te stellen, nog niet eens meegenomen.

De buffers van veel nog altijd fragiele Europese banken zullen niet voldoende zijn om de klappen op te vangen als de overheden van de PIIGS-landen plus Italië (PIIGS) een deel van hun enorme schuld van bij elkaar 409 miljard dollar niet kunnen terugbetalen.

KETTINGEFFECTEN

Even terug naar Japan. Hier was niet de aardbeving de oorzaak van de kerncentralecatastrofe, maar de daaropvolgende tsunami. Ook in de nauw verweven financiële wereld staan rampen vaak niet los van elkaar. Een 'default' van de overheid zal vaak gepaard gaan met economische malaise en dus wanbetalingen bij het bedrijfsleven. Daarnaast hebben de banken direct of via andere banken allemaal belangen in Zuid-Europese banken. Zo heeft bijvoorbeeld HSBC een belang in Crédit Agricole, die op zijn beurt weer grote belangen in Griekenland heeft. In dit licht is het interessant om bij de bepaling van de PIIGS-blootstelling ook de banken en bedrijven gedeeltelijk mee te nemen. De blootstelling aan Griekenland, Ierland en Portugal is dan met 942 mil-

jard Amerikaanse dollar bijna tienmaal zo groot, en inclusief Spanje en Italië wordt dat 2,7 biljoen dollar. Zeker nadat de kredietcrisis de gevaren van kettingeffecten heeft blootgelegd, is het op z'n zachtst gezegd opmerkelijk dat het stresscomité daar nauwelijks rekening mee houdt.

NEDERLANDSE BLOOTSTELLING

Vlak voor het ter perse gaan van Effect gaf minister Jan Kees de Jager in een reactie op Kamervragen inzicht in de totale blootstelling van Nederlandse banken aan de PIIGS per eind 2010. In Griekenland, Ierland en Portugal staat in totaal 30,2 miljard dollar (21,1 miljard euro) uit (overheid, banken en bedrijfsleven). Inclusief Spanje en Portugal wordt dat 161,1 miljard dollar (112,6 miljard euro). Hier zitten indirecte blootstellingen, kredietverzekeringen (credit default swaps) overigens niet eens bij. Het zou best kunnen dat Nederlandse banken deze verzekeringen (netto) hebben verkocht en diep in de buidel moeten tasten als de periferielanden in gebreke blijven. Toegegeven. Daar staat zoals De Jager aangeeft tegenover dat de belangen in de periferielanden in de laatste maanden zijn afgebouwd.

Toch blijft het opmerkelijk dat de publicaties van de BIS en De Jager, zoveel hogere bedragen opleveren dan de beursgenoteerde banken naar buiten brengen. Neem ING,

met een balanstotaal van ongeveer twee keer het bruto binnenlands product (ruim 1.200 miljard euro) nog altijd de grootste Nederlandse financiële instelling. De bankverzekeraar publiceert een blootstelling van 2,6 miljard euro aan Griekse, Ierse en Portugese overheden en banken, zo blijkt uit de laatste kwartaalcijfers. Een schamel bedrag in verhouding tot het balanstotaal. Ook verzekeraars Delta Lloyd en Aegon melden dat zij weinig in deze regio hebben uitstaan. Maar of de Nederlandse financials werkelijk zo robuust zijn blijft de vraag. Zo vallen bijvoorbeeld bij ING de gedekte obligaties, leningen aan bedrijven en afgeleide producten (CDS, RMBS) in Griekenland, Portugal en Ierland buiten deze post. Net als de aanzienlijk grotere blootstelling aan Spanje en Italië overigens.

In juli komt de EBA met de testresultaten naar buiten. Eigenlijk zouden ze deze maand gepubliceerd worden, maar het gerucht gaat dat de Spaanse centrale bank in conclaaf is met de EBA. Volgens ingewijden menen de Spanjaarden dat de buffers van enkele Spaanse banken groot genoeg zijn om harde klappen in een stressscenario op te vangen, terwijl de EBA daar twijfels over heeft. Het feit dat sommige Spaanse banken al moeite hebben met het doorstaan van deze relaxtest, maakt hen op dit moment geen ideale belegging. ■